

Juridiska fakultetskansliet

Finansdepartementet

Remiss: Europeiska kommissionens förslag till rådets direktiv om införandet av ett avdrag för eget kapital och en begränsning av avdrag för räntor i bolagssektorn

Skattesystemen i EU gör det möjligt att dra av räntebetalningar på lån vid beräkning av skattebasen för bolagsbeskattning, medan kostnader för finansiering med eget kapital, såsom utdelningar, oftast inte är avdragsgilla. EU-kommissionen anser att denna asymmetri i skattebehandlingen är en av de faktorer som gynnar användningen av lån framför eget kapital för att finansiera investeringar. Kommissionen anser att om inte skattefördelen för lånefinansiering hanteras på ett effektivt sätt på hela den inre marknaden kommer EU-företagen fortsätta att ha otillräckliga incitament att använda eget kapital i stället för lånefinansiering, och relevanta skatteplaneringsöverväganden kommer att fortsätta snedvrída fördelningen av investeringar och tillväxt.

Utöver bristen mot neutralitetsprincipen som denna asymmetri innebär, finns en risk för att belånade företag blir mer sårbara vid ränteökningar. Detta kan i sin tur påverka deras soliditet, och därmed även tillväxten och sysselsättningen.

I EU-kommissionens förarbeten beskrivs syftet med en reform samt fem olika modeller för att uppnå dessa syften.¹ Det är den femte av de beskrivna modellerna som valdes i direktivförslaget. I syfte att på ett samordnat sätt ta itu med skattefördelen för lånefinansiering på hela den inre marknaden föreslås i direktivförslaget dels en rätt till skatteavdrag för fiktiv ränta på ökning av eget kapital (avdrag för eget kapital), dels en ny begränsning av avdragsrätten för överstigande lånekostnader:

- Avdraget för eget kapital beräknas genom att avdragsunderlaget multipliceras med den relevanta fiktiva räntan. Avdragsunderlaget är lika med skillnaden mellan eget kapital vid utgången av beskattningsåret och eget kapital vid utgången av föregående beskattningsår, dvs. den årliga kapitalökningen. Vid kapitalminskning görs det motsatta.² Idén med ett avdrag för en fiktiv ränta är inte ny och framgår

¹ SWD(2022) 145 final, 11 maj 2022; SWD(2022) 146 final, 11 maj 2022.

² Det är oklart vilken räntesats som ska användas vid kapitalminskning, framförallt om det är samma räntesats som användes för att beräkna det notionella avdraget vid kapitalökningen, eller om det är den aktuella räntesatsen vid kapitalminskningens tillfälle. Detta skulle kunna preciseras, och enligt Fakultetsnämndens mening vore det rimligt att säkerställa en symmetrisk räntesats.

av bl.a. 2016 års förslag för en gemensam bolagsskattebas.³ I Sverige har Företagsskattekommissionen analyserat liknande modeller.⁴

- På lånesidan åtföljs avdraget för fiktiv ränta på eget kapital av en begränsning av avdragsrätten för lånerelaterade räntebetalningar. Artikel 6 i förslaget begränsar avdragsrätten till 85 % av de ”överstigande lånekostnaderna”, dvs. betalda räntor minus erhållna räntor. Kommissionen anser att den nya begränsningen möjliggör en mer neutral skattebehandling av lån och eget kapital. Om ett företag t.ex. har 10 mkr i överstigande lånekostnader är 8,5 mkr *potentiellt* avdragsgilla. Företaget har samtidigt ett *slutligt* icke avdragsgillt räntenetto på 1,5 mkr. Det *potentiellt* avdragsgilla beloppet (i detta exempel 8,5 mkr) kommer därefter att jämföras med avdragsutrymmet enligt skatteflyktsdirektivet, oftast 30% av EBITDA. Det lägsta beloppet blir avdragsgillt. Ifall 85 % av de överstigande lånekostnaderna överstiger 30% av EBITDA kan mellanskillnaden rullas framåt utan tidsbegränsning. Om det å andra sidan blir så, att 85 % av de överstigande lånekostnaderna understiger 30% av EBITDA, går mellanskillnaden definitivt förlorad. Med andra ord är avdragsrätten det lägsta beloppet mellan 30% av EBITDA och 85 % av de överstigande lånekostnaderna.

Fakultetsnämnden vill påpeka att det finns skillnader mellan lån och kapital. Bland annat kan nämnas att lån är en finansieringsform som är mer flexibel än kapital. Lån kan också vara lättare att erhålla än kapitaltillskott för vissa företag eller i vissa branscher, särskilt för icke noterade företag. När företag inte överbelånar sig och amorterar sina skulder är risken också lägre för finansiären än vid kapitaltillskott, eftersom sannolikheten ökar att långivaren får tillbaka sin investering samt en ränta, medan aktieägaren knappast kan vara säker att få sin investering tillbaka tillsammans med en ersättning kopplad till risktagandet. Det kan också konstateras att finansiering med eget kapital kan innebära att ägarandelarna förändras. I vissa fall kan befintliga aktieägare förlora kontrollen över ett bolag när det kommer nya delägare. Därför kan lån vara ett intressant finansieringsalternativ ifall befintliga aktieägare vill behålla kontrollen över ett bolag. Möjligheten att lämna utdelningar kommer också att påverkas av den föreslagna mekanismen, eftersom det fiktiva ränteavdraget är kopplat till kapitalvariationer. Naturligtvis finns många fler skillnader mellan lån och kapital, men dessa exempel illustrerar det faktum att det kan finnas anledningar till att behålla vissa incitament till lånefinansiering. Samtidigt finns det anledningar till att sträva efter en mer neutral behandling av lån och kapital; utöver den önskvärda generella strävan efter neutralitet samt möjligheterna till skatteplanering som lånefinansiering innebär, kan nämnas den högre risken som aktieägaren tar samt risken för finansiell instabilitet vid hög lånefinansiering.

Fakultetsnämnden håller med EU-kommissionen om att koncerninterna lån innebär vissa specifika fiskala risker, inte minst det faktum att närstående företag kan välja att låna ut och belåna sig. En närstående långgivare kan också låna ut utan att kräva samma garantier som i en oberoende kontext. Men koncerninterna lån är redan föremål för både den riktade ränteavdragsbegränsningen, den allmänna begränsningen, samt internprissättningsregler. Dessutom håller minimibeskattningsregler (s.k. Pelare 2) på att utformas, något som kommer att minska incitamentet till att skatteplanera med

³ Förslag till Rådets direktiv om en gemensam bolagsskattebas, COM(2016) 685 final, art. 11: ”Avsättning för tillväxt och investeringar”.

⁴ SOU 2014:40, Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet.

koncerninterna lån. Med andra ord är det inte uppenbart att det finns ett behov av att stärka regelverket mot skatteflykt och införa ytterligare ränteavdragsbegränsningsregler.

Den nya ränteavdragsbegränsningen är inte kopplad till koncerninterna lån utan gäller alla räntekostnader. Dock finns knappast någon större risk för skatteflykt vid lån mellan oberoende företag, särskilt när räntesatserna – och därmed lånekostnaderna – ökar. Det blir i många fall en förhandling mellan långgivare och låntagare, där långgivaren kommer att överväga risken och kräva en ersättning kopplad till risken; alternativet är att inte medge ett lån. Detta minskar behovet av allmänna ränteavdragsbegränsningsregler.

Med anledning av argumenten ovan är inte fakultetsnämnden övertygad om att det finns ett behov av ytterligare ränteavdragsbegränsningsregler, vare sig för koncerninterna lån eller lån mellan oberoende företag. Å andra sidan håller fakultetsnämnden med EU-kommissionen om att befintliga regler innebär en asymmetri i skattebehandlingen mellan finansiering med lån respektive eget kapital, medan en mer neutral bolagsbeskattning är eftersträvansvärd.

Fakultetsnämnden anser att DEBRA-mekanismen inte kan sägas implementera ett helt neutralt system. Avdraget för eget kapital skulle kunna ses som en kompensation till försämringen som den nya avdragsbegränsningen innebär, men det finns ingen direkt koppling mellan båda reglerna. Företag kan träffas av det ena men inte det andra. Det är också så att den nya begränsningen av avdragsrätten gäller för alla räntekostnader, medan kapitalavdraget endast gäller vid årliga kapitalökningar. Därför kommer DEBRA-mekanismen att sannolikt innebära en försämring för företagen. Av den anledningen skulle EU-kommissionen kunna överväga införandet av ett fritt belopp under vilket negativa räntenetton är avdragsgilla utan begränsning, på samma sätt som enligt ATAD-direktivet.

Sist kan påpekas att medan det finns argument för ett mer neutralt system, kommer DEBRA-förslaget utöver många befintliga regler. Skulle en lagstiftare få skapa ett nytt bolagsskattesystem skulle det sannolikt inte väljas ett komplext system med så många olika regler. Man skulle snarare ta ett principiellt helhetsgrepp. Detta visar utmaningen med att fortsätta med nationella system med allt fler harmoniserade inslag.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Jessika van der Sluijs. Yttrandet har beretts av professor Jérôme Monsenego. Föredragande har varit Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Jessika van der Sluijs

Karolina Alveryd